בעזרת השם יתברך

אשי ישראל

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

גליון
תק"ז

פרשת
ויקהל פקודי
תשפ"ו

השיעור נמסר ביום ד', בשעה 23:30, ניתן להאזין בקו:
בארץ ישראל: 077-2233-223, בארה"ב: 845-510-6314

חסדי ה' יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **וַיַּקְהֵל פְּקוּדֵי - חֲזַק**, שבת **פָּרָשַׁת הַחֹדֶשׁ**, מברכין **חֹדֶשׁ נִיסָן**, וכבר מתחיל ההילוך והדרך לחג הפסח.

והנה היום בלילה התחלנו תקופה ועונה חדשה שנקראת **"שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּלּוּאִים"**, שהם שבעת הימים שלפני ראש־חודש ניסן, שבימים אלו משה רבינו ציווה את אהרן הכהן שיתחילו לחנך את עבודת המשכן - כל הקרבנות וכל הבגדים וכו', שלא ייכנסו פתאום ליום הקמת המשכן - בראש־חודש ניסן, **"וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי"** (ויקרא ט, א) - וכי ברגע אחד ייכנסו אל הקדושה?!... **להיכנס אל הקדושה לוקח ימים של הכנה!**

מה זה **'ימים'**? אצלנו בפשטות **'יום'** הוא **24 שעות**, אבל ברוחניות זה ענין אחר, וכמ"ש (תהלים צ, ד) **"כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל"** - 'יום' ברוחניות זה אור גדול למעלה, וכמה אדם צריך להכין את עצמו להיכנס אל הקדושה! כשאדם רוצה להיכנס לשערי־הקדושה, אין הדרך שהוא "קופץ" וכבר תכף־ומיד הוא בפנים... כי על זה מובא בגמרא (מגילה יב:): **'הדיוט קופץ בראש'!**

אגב, הגמרא אומרת את זה על המן הרשע, כי כשקרא הסיפור עם וַשְׁתִּי שלא רצתה לבוא, אחשוורוש היה צריך עצה "כְּדַת מַה לַּעֲשׂוֹת בַּמַּלְכָּה וַשְׁתִּי עַל אֲשֶׁר לֹא עָשְׂתָה אֶת מַאֲמַר הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בְּיַד הַסָּרִיסִים", וכתוב שם: "וְהַקָּרֹב אֵלָיו כַּרְשְׁנָא שֵׁתָר אַדְמָתָא תַּרְשִׁישׁ מֶרֶס מַרְסְנָא **מְמוּכָן** שִׁבְעַת שָׂרֵי פָּרַס וּמָדַי רֹאֵי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַיֹּשְׁבִים רִאשֹׁנָה בַּמַּלְכוּת" - מי זה **'מְמוּכָן'**? המן הרשע, וכששאל אחשוורוש מה לעשות, מיד אומר הפסוק: "וַיֹּאמֶר **מְמוּכָן** לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים לֹא עַל הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ עָוְתָה וַשְׁתִּי

הַמַּלְכָּה" וגו', ונתן עצה להרוג את עַשְׁתִּי, ועל אומרת הגמרא: **'מכאן שההדיוט קופץ בראש'**; למה? **הרי אתה הכי קטן** (הפסוק מנה אותו אחרון), **תמתין לששת הסריסים שלפניך ותשב בצד בשקט, ואם לא יגיעו לאיזו עצה - תדבר אתה "אם ישאלו אותך"... ומה אתה קופץ בראש?!...**

אבל זה טבע של בן־אדם - 'הדיוט קופץ בראש', שהוא אין לו כלום וכו', אבל הוא צריך לעמוד קדימה... הוא צריך להיות הראשון... **שב בפינה שלך ותעשה תשובה, תבכה להקב"ה והקב"ה ימחל לך... שב בצד!** אבל כך רואים במציאות, שיש אדם שדוחף את עצמו שהוא צריך להיות הראשון... והוא צריך לעמוד וכו'...

אדם צריך תמיד לעשות לעצמו חשבון - 'אני יושב בפינה שלי, והלוואי שלא אגע באף־אחד ולא אעשה שום דבר למישהו אחר, ואם צריכים אותי - בסדר, אבל אם לא מבקשים - אני יושב בצד'... וככה אדם זוכה לחזור בתשובה, והוא מוצא את עצמו, ומבקש רחמים מהקב"ה שיזכה לתקן את כל מה שהוא צריך לתקן... המשנה אומרת (אבות ו, ו), **שאחד מארבעים ושמונה דברים שהתורה נקנית בהם הוא "הַמַּכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ" - אדם צריך להכיר את מקומו!**

וכל זה הוא ענין של **'הכנה למצוה'** - שלא יכולים תיכף־ומיד "ליפול" לתוך המצוה... אותו דבר לענייננו: זוכים להגיע לזמנים קדושים, ויש ענין של **'הקמת המשכן'**, לזה צריכים הכנה - **שבעת ימי המילואים**.

כי **'הקמת המשכן'** הוא לא דבר "חד־פעמי" שהיה רק לפני כמה אלפי שנים, **"עכשיו" צריכים להקים את המשכן!** הפסוק אומר (שמות כה, ח) "וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי **בְּתוֹכָם**" - **בתוך כל אחד ואחד בימי חייו!** אדם זוכה להתחתן ולבנות בית, הרי זה ענין של **"הקמת המשכן"**, כי זו כל התכלית - שהקב"ה ישרה בתוך הבית שלו, אבל זה לא מגיע ביום אחד... אי־אפשר כבר מיד "לקפוץ" לזה... צריכים הכנה! וזה הלימוד של **"שבעת ימי המילואים"** - שבעה ימים בשנה, שהם **'כלליות של כל השנה'**, למה?

ידוע מדברי צדיקים (מובא מהבעל־התניא זי"ע), על שבעת הימים האחרונים של השנה בחודש אלול - מיום כ"ג אלול עד ראש־השנה - שבימים האלה אפשר לתקן את כל שבעת ימי השבוע של כל השנה[א], ואותו דבר יש לנו בסוף ימי אדר, כי מובא

א. ואכן איתא בפירוש בדברי האר"י הקדוש, שבשבעת הימים מאחר ראש־השנה עד יום־הכיפורים ('עשרת ימי תשובה' כוללים את ר"ה ויו"כ, ויש שבעה ימים ביניהם) מתקנים את כל הימים של כל השנה, והצדיקים הוסיפו שכן הדבר בסוף חודש אלול - עד ראש־השנה, והסוד של התוספת הזאת, **כי בכדי להגיע ל"התחלה" - מוכרחים לעשות "סיום"...** וכל **'סיום'** שיש אצל עם־ישראל - הן בלימוד התורה, והן בכל דבר - אין הכוונה "סיימתי ועכשיו חופש"... **"הסיום" מוליך אל "ההתחלה"!**

וכמו שאנחנו עושים בשמחת־תורה - שמסיימים את התורה "לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל", ותיכף־ומיד אח"כ עולה "חתן בראשית" ומתחילים "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים", כי כל ה'סיום' הוא בשביל ה'התחלה'!

בדברי רבינו ז"ל (ליקו"מ ח"א סי' מט): **יְמֵי נִיסָן הֵם יְמֵי תְּשׁוּבָה בְּדִיּוּק כְּמוֹ יְמֵי תְּשָׁרֵי**; למה? הסבירו צדיקים, כי בימי תשרי עושים **'תְּשׁוּבָה מִיִּרְאָה'**, כי אז הוא יום דין ומשפט לכל באי עולם, ואדם מפחד מאימת הדין של ראש־השנה יום־כיפור, ורוצה שתהא כתיבה וחתימה, ועל־כן כולם מתעוררים אז בתשובה, אך התשובה היא מיראה - מחמת שאדם לא יודע איזה משפט יהיה, והוא מפחד, ולכן עושה תשובה. אבל בחודש ניסן עושים **'תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה'** - הקב"ה הוציא את עם־ישראל "מִתּוֹךְ כּוּר הַבַּרְזֶל" (מ"א ח, נא) - מטומאת מצרים, ובחר בנו להיות לו עם סגולה מכל העמים, וקרבנו להר סיני[ב], ואזי אז נשמות ישראל עושים תשובה מאהבה.

והנה ידוע לנו מדברי חכמינו הקדושים (שלהי יומא) בהבדל בין **'תשובה מיראה'** ל**'תשובה מיראה'**, שכשאדם שב בתשובה מתוך יראה אכן זוכה לכפרת עוונותיו, אך כשאדם עושה **'תשובה מאהבה'** - העוונות מתהפכים לזכויות! כל העוון והחטא שהיה - מתהפך לזכות!

ועל־פי־זה מפרש רבינו ז"ל (ליקו"מ ח"א סי' כב) את הפסוק (ירמיה נ, כ) **"בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא נְאֻם ה' יְבֻקַּשׁ אֶת עֲוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינֶנּוּ"** - שכשמשיח יבוא וכולם יחזרו בתשובה אזי **'יְבֻקַּשׁ אֶת עֲוֹן יִשְׂרָאֵל'** - יבקשו עוד עוון ועוד עוון... ולכאורה יפלא: וכי מחפשים עוונות?!... **אומר רבינו: כן! מחפשים עוד עוון כדי להפוך גם אותו לזכות! מבקשים את כל העוונות כדי להפוך אותם לזכויות - עוד אחד ועוד אחד!** ואת המילה האחרונה של הפסוק: **'וְאֵינֶנּוּ'** מפרש רבינו: הכל נכלל ב**'אור־אין־סוף'** - הכל עולה חזרה לשמים! ולזה זוכים בחודש ניסן, שאז יש ענין של **'תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה'**.

והנה המנהג שבראש־השנה עושים **'תשליך'** (יש הנוהגין אחר ר"ה), והוא על־שם הפסוק (מיכה ז, יט) "וְתַשְׁלִיךְ בִּמְצֻלוֹת יָם כָּל חַטֹּאותָם" - הולכים ליד הנהר וזורקים את כל העוונות לתוך הים כדי להזכיר אותנו על תשובה, ואמרו צדיקים: **מה שזרקנו את כל העוונות בנהר בראש־השנה, עכשיו בימי ניסן כשהולכים לנהר לשאוב "מים שלנו" כדי לאפות את המצות - לוקחים את כל העוונות שזרקנו בתוך המים, ומוציאים אותם, ואופים איתם את המצות, וכך זוכים שהעוונות מתהפכים לזכויות!**

אותו דבר לענייננו: אכן מובא בפירוש בדברי האריז"ל הענין של שבעת הימים שבין ר"ה ליו"כ, שזו כבר שנה חדשה, והצדיקים הוסיפו להקדים לפני־כן שבעה ימים בסוף השנה כדי שסיום השנה ב'כי־טוב', ונזכה לעשות תשובה על כל הדברים הלא־טובים שעשינו כל השנה שעברה, עד שמגיעים לערב־ראש־השנה ולימי ראש־השנה... ובפרט כשזוכים להיות אצל רבינו שאמר "אין דבר יותר גדול מזה" - מלהיות אצלו על ראש־השנה, ומקיימים את זה בתמימות ופשיטות - מגיעים לרבינו! אכן זו מסירות נפש - הן לגברים שנוסעים, והן לנשים ששולחות את הגברים - אבל כל זה הוא "הכנה" בסיום השנה לקראת השנה החדשה.

ב. שזו היתה כל תכלית יציאת מצרים, וכמו שכתוב (שמות ג, יב) **"בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעַבְדוּן אֶת הָאֱלֹהִים עַל הָהָר הַזֶּה"** - הכל היה בתור הכנה לקבלת התורה.

כי המצות הקדושות הן **'מיכלא דמהימנותא'** - מאכל של אמונה, ו**'מיכלא דאסוותא'** - מאכל של רפואה[ג], ובשביל לאפות אותן צריכים לשאוב יום לפני־כן מים, והם צריכים ללון לילה אחד[ד], ונקראים **'מים שלנו'**[ה], ובדרך־כלל עושים מזה "ענין גדול" ביום י"ג ניסן - ערב בדיקת חמץ, למה? כי הנה יש מצוה גדולה לאכול בליל פסח מצות שנאפו דייקא בערב פסח אחר חצות[ו], ומתי שואבים את המים למצות האלו? לפני ליל בדיקת חמץ, כי המים צריכים ללון בליל י"ד, ועל־כן שואבים אותם קודם הלילה - אחה"צ של יום י"ג, **ועד היום נוהגים צדיקים וחסידים ואנשי מעשה לעשות מזה 'טקס' גדול, והולכים עם הצדיק קודם השקיעה של יום י"ג ניסן לאיזה מעין או נהר, ושואבין את המים בשביל מצות־מצוה שיאפו מחר לכבוד המצוה** [יש שלא הולכים לנהר דייקא, כי בזמנינו יש 'ברזים', ואפשר גם ב'ברז' שהוא שמור ומוכשר לפסח].

מכל זה אנחנו רואים את העניין של "הכנה" לקראת החג, שמכינים את כל הדברים לקראת החג - הן ברוחניות והן בגשמיות.

וכן הוא בענין **'הקמת המשכן'**; כשהלכו לבנות את המשכן, היו צריכים הכנה של שבעה ימים שנקראים **"שבעת ימי המילואים"** כדי לקדש ולחנך את המשכן וכל כליו, ואז משה רבינו משח בשמן המשחה על כל הכלים לקדש אותם.

ג. ואכן הם תלויים זה בזה, כי אמונה ורפואה תלויים אחד בשני, וכמו שאומר רבינו (ליקו"מ ח"ב סי' ה) שכפי שיש לאדם אמונה - כן יש לו רפואה, ע"ש.

ד. המים לנים לילה אחד בכלים, ולמחרת אופים את המצות עם אותם מים. ובמהלך הלילה המים לנים בתוך כלים [חביות וכו'], והסיבה לכך **בפשטות** - כדי שהמים יהיו קרים ולא יתחממו, כי לפעמים זה מתחמם מהקרקע וכו', וגם **בפנימיות** יש לומר הענין בזה שהמים צריכים להיות כאן לילה אחד בעולם־הזה, כדי שיספגו את כל הרהורי התשובה של עם־ישראל בימים קדושים אלה, כי עתה הולכים לאפות את המצות כדי לזכות על־ידן לאמונה ורפואה, ועל־כן שוהים את המים לילה אחד לפני־כן.

ה. הגמרא מספרת (פסחים מב.), שהיה אמורא שדרש זאת בדרשה - שצריכים **'מים שלנו'**, ולמחרת הביאו כל העם את כדיהם כי חשבו שהכוונה מים **"שלנו"** - של כל אחד, והסביר להם שהכוונה היתה על מים שהם **'לנו'** - לשון **לינה** ושינה, הכוונה שהם **לנו וישנו** בחוץ במשך הלילה הקודם לאפייה.

ו. ואכן זה לא מעכב, אבל זה **"הידור מצוה"**, וזה מובא בשולחן־ערוך הלכות פסח, ומה הענין בזה? הראשונים לומדים את זה מהגמרא, שיש ענין לאפות את המצות בזמן של הקרבת קרבן פסח - בערב פסח אחר חצות (אי־אפשר להקריב את קרבן פסח מוקדם בבוקר, אלא רק אחר הצהריים), ולכן ויש מצוה לאפות אז את המצות ולאכול בליל פסח דייקא מהמצות הללו. ואמנם זה לא כ"כ קל להשיג, כי זה ערב חג אחר חצות... אבל ב"ה זה אפשרי, ובעזרת ה' יתברך אנחנו מנסים לסדר שיגיע שליח מיוחד מהמאפייה בערב פסח אחר חצות להביא גם בשבילנו מצות־מצוה שנאפו בערב פסח אחת חצות. זה גם לא כ"כ זול... על שלוש מצות לוקחים מחיר כמו קילו שלם! כי מצוה לא 'הולך' כ"כ בחינם... וכאמור - זה לא מעכב, ולא חיוב, אבל זה "הידור מצוה", **וכל השנים היינו זוכים להביא למוהרא"ש הקדוש מצות שנאפו בערב פסח אחר חצות, וזה היה אצל מוהרא"ש לחשיבות גדולה!**

וזה מתחיל היום בלילה - יום **כ"ג אדר**, שבו מתחילים "שבעת ימי המילואים", ובעזרת השם יתברך - הקב"ה יתן את הבריאות והחיים - שבוע הבא ביום חמישי זה **ראש־חודש ניסן**, שעליו כתיב "**וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי**", ואז כבר התחילו בפועל ממש כל העבודות בבית־המקדש. היו שבעה ימים של '**הכנה**', וביום השמיני היה **התחלת העבודה**.

והנה אומר רבינו ז"ל (ליקו"מ ח"א סי כב), שהעניין של "**שבעת ימי המילואים**" זה ענין של **התקרבות לצדיקים**, בחינת '**שבעה רועים**'; הצדיקים נקראים 'רועים', למה? כי הם מרעים את נשמות ישראל במרעה טוב! מה זה 'רועה אמיתי'? משה רבינו נקרא "**רעיא מהימנא קדישא**" - 'הרועה הנאמן והקדוש', ומה זה 'רועה'? בגשמיות - הרועה לוקח את הכבשים והעיזים למרעה שיש בו דשא שמן וטוב, ויש מים לשתות, והצאן אוכלים ושותים, והוא יושב ומשגיח עליהם, זה '**רועה נאמן**'! משא"כ סתם אדם שלוקח את הכבשים למקום לא טוב, העיקר שהכבשים ילכו ו"יעשו חיים" ויברחו לו... **רועה אמיתי יודע איך לסדר ולקבץ אותם ולהשגיח עליהם בעינא פקיחא, ובינתיים הוא מנגן על החליל...**

וכן היה לעולמים, שהאבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב היו רועי צאן, וכן השבטים הקדושים, וכן משה רבינו "הָיָה רֹעֶה אֶת צֹאן יִתְרוֹ חֹתְנוֹ" (שמות ג, א), וכל זה כדי לחנך את '**רועי ישראל**' שירעו וינהיגו את "צאן־קדשים" של הקב"ה - הם נשמות ישראל, ולכן הם היו רועים את בעלי־החיים - כבשים ועיזים - **עם הרחמנות שלהם**, והבינו שזו התכלית - **לדאוג בשביל הצאן!** הם ישבו עם הכבשים בשדה, ומה עשו? היו דבוקים בהקב"ה!

שזה הענין שהרועה מנגן בחליל[ז], וכמו שרבינו מסביר (ליקו"מ ח"ב סי' סג), שאם אדם נמצא יחד עם כבשים ועיזים כל היום, בקל מאד שהמוח שלו יהיה גם כמו כבש ועז... הוא כל היום הוא איתם, ולפעמים הוא מדבר איתם, ויכול ליפול לקטנות־המוחין - שיתנהג כמותם... ועל־כן הרועים מנגנים על החליל - כדי שזה יזכיר לו שהוא בן־אדם ולא יפול לבהמיות.

הענין של '**ניגון**' אצל רבינו היה דבר מאד מאד גדול, וכמבואר בכמה מיני תורות בליקוטי־מוהר"ן, שרבינו מדבר ממעלת הניגון, וכמ"ש אצל שאול המלך בעת שהיה דוד המלך מנגן לפניו (מ"ב ג, טו): "**וְהָיָה כְּנַגֵּן הַמְנַגֵּן וַתְּהִי עָלָיו יַד ה'**" - לפעמים היה אצלו ענין של רוח־רעה, אבל כשדוד המלך התחיל לנגן - באה עליו רוח־הקודש, הוא זכה לרוח מן הקדושה.

ז. כי כל דבר שבבריאה יש אלקות, ואם ככה נוהגים וככה מדברים - זה לא סתם... אנחנו מוצאים הרבה בגמרא ענין של "**אמרי אנשי**" - שהגמרא אומרת מה רגילין אנשי העולם לומר, ולכאורה מה אכפת לנו מה אנשים אומרים?... אבל רבינו מגלה בשיחות־הר"ן ובעוד מקומות, שגם במה שאנשים מדברים - יש בזה אלקות, אין דבר שנעשה סתם מעצמו... בכל ענין יש לימודים! יש אלקות! וכן לענייננו: מה הענין הזה שהרועים יושבים ומנגנים על כלי זמר כמו חליל וכדו'?...

ועל־כן זה דבר גדול מאד שבני־אדם זוכים לשמוע כלי־ניגון טהורים וקדושים, ולא 'טראנסים' וכל־מיני שטויות, ה' ישמור... **ואני אומר את זה בפירוש: ב"ה זכינו לקדש שם שמים, וכבר קיבלתי המון מסרים מאנשים שבאו לכאן לחתונות ואירועים בזמן האחרון, וכולם אומרים שרואים פה שינוי נפלא, שכבר אין כל השטויות האלו - ניגוני 'טראנסים' ו"ג'אז" וכו', עקרו את זה! אין דברים כאלה! לא נותנים לזה מקום אצלנו! משמיעים רק ניגונים קדושים וטהורים המקובלים אצל יראי ה', ורוקדים בקדושה! וזה דבר גדול מאד, כי לפי הניגון של האדם רואים איפה הוא אוחז בקדושה ומה קורה אִתּוֹ... ועלינו להודות להקב"ה שזכינו להגיע לזה! אתה רוצה להשמיע ניגונים לא מקובלים עלינו? תעשה אירוע או חתונה היכן שאתה רוצה, ותיקח את הדי-ג'יי שאתה רוצה, ושם תעשה את זה... לא אצלנו! אצלנו זה מקום של קדושה וטהרה בכל העניינים!**

אותו דבר אצל הילדים, צריכים לשמור עליהם מאד מניגונים לא כשרים, ואם יש להם איזה 'נַגָּן' וכדו' - **שיהיה בזה רק ניגונים קדושים!** בין אצל הבנים ובין אצל הבנות, **צריכים מאד להשגיח על זה!** כי כפי הניגון של האדם - כך הוא בונה את המוח שלו, ולכן צריכים לשמור מאד על הילדים - הן הבנים והן הבנות - שישמעו תמיד ניגונים קדושים, כי מיד כשמתחילים לקחת מהרחוב - ה' ישמור...

ויש לנו על זה תורה שלימה בליקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן ג', שם אומר רבינו בפירוש, שכששומעים ניגון מאדם כשר - הוא טוב לעבודת ה' יתברך, וכן להפך - כששומעים ממנגן לא טוב, זה קשה לעבודת ה' יתברך; **זה מאד מזיק לאדם! צריכים לשמור על זה מאד!**

בתורה זו ישנו דיוק חזק: הנה ידוע שתמיד מתחילים עם דבר טוב וחיובי, וא"כ מדוע בתורה זו רבינו מתחיל את התורה עם דבר שלישי, בזו הלשון: **'הִנֵּה מִי שֶׁשּׁוֹמֵעַ נְגִינָה מִמְּנַגֵּן רָשָׁע, קָשֶׁה לוֹ לַעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא. וּכְשֶׁשּׁוֹמֵעַ מִמְּנַגֵּן כָּשֵׁר וְהָגוּן, אֲזַי טוֹב לוֹ'** - למה רבינו לא התחיל הפוך?...

תשובה לזה מובא בקונטרס **'טוֹבוֹת זְכְרוֹנוֹת'** (סימן ח; חיברו ר' אברהם שטערינהארץ ז"ל) עפ"י מעשה שהיה אז אצל רבינו ז"ל כשאמר את התורה הזו: היה זה בליל שב"ק, בסעודת **'שלום־זכר'**, וישב אצל השולחן איזה מנגן שהיה בעל־עבירה, ודחף עצמו להיות בשולחן הקדוש של רבינו כדי שיכבדו אותו לשיר [ועל זה כבר אמרנו לעיל: **מה אתה דוחף עצמך? וכי אתה חושב שרבינו לא יודע מי אתה?!...**], ואח"כ הוא נפגע, וכשרצו אח"כ לכבד אותו לשיר הוא התחמק בתירוץ: **"אין לי קול"...** [כדרך החזנים שאומרים 'אין לי קול'], וכששמע זאת רבינו ז"ל ענה ואמר: **"אני כבר אתן לו קול"...** ואכן באותו שבוע התגלו מעשיו הגרועים, ה' ישמור, והוא באמת **"קיבל קול"...**

והנה, כשהוא ישב שם אצל השולחן, החל רבינו לגלות את תורה ג' המדברת ממעלת הנגינה, ואז פתח ואמר דייקא בלשון שלילית: **'הִנֵּה מִי שֶׁשּׁוֹמֵעַ נְגִינָה מִמְּנַגֵּן רָשָׁע, קָשֶׁה לוֹ**

לַעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא', כי אם היה רבינו מתחיל ממעלת השומע ניגון '**מְמַנְגֵּן כָּשֵׁר וְהָגוּן**' - הוא מיד היה חושב שרבינו מתכוון עליו [וכמו המן הרשע, שאמר (אסתר ו, ה): "לְמִי יַחְפֹּץ הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת יָקָר יוֹתֵר מִמֶּנִּי"], ולכן רבינו אמר תיכף ומיד: "**מִי שֶׁשּׁוֹמֵעַ נְגִינָה מְמַנְגֵּן רָשָׁע**", והוא כבר קיבל את המסר... הוא כבר התחיל לחשוב פעמיים על מי רבינו מתכוון...

ובתורה זו אומר רבינו, שהניגון הוא קרוב לרוח־הקודש, ואיתא שם בזו הלשון: '**וּבְשָׁבִיל זֶה מְרַגְּלָא בְּפוּמָא דְּאִינְשֵׁי[ח] עַכְשָׁו לוֹמַר, שֶׁהַחַזָּנִים הֵם שׁוֹטִים וְאֵינָם בְּנֵי דֵּעָה**'; כלומר, כך רגילין להגיד על חזנים - שהם טיפשים... בפרט חזן שהוא סתם מסלסל בקולו ולא מתכוון לעורר בני־אדם, אלא רק רוצה להראות שיש לו קול יפה וכו' - מה אתה עושה?!... חזן אמיתי - שהוא שליח־ציבור אמיתי (כמבואר בליקו"מ ח"א סי' רפב) - הוא רק רוצה לעורר הן את עצמו והן את הציבור, והוא לא מתכוון לכל־מיני סלסולים וכו', ויכולים לראות חזן שהוא נכנסים כ"כ לדברים כאלה עד שנראה ממש כמו שוטה... נראה שהוא מסלסל בקולו - ו'תחת הגב' כולם צוחקים...

ולכן רגילים בני העולם לומר '**שֶׁהַחַזָּנִים הֵם שׁוֹטִים וְאֵינָם בְּנֵי דֵּעָה**'; מדוע? מסביר רבינו: **הרי יש לך 'כח הנגינה', וביכולתך לשיר יפה, הרי אתה יכול להגיע קרוב למעלת הנבואה! אתה ממש סמוך לשם! כי 'היכל הנגינה' הוא מאד קרוב למקום של הנבואה, והנה בְּמָקוֹם לזכות לנבואה אתה מסתכל האם כולם אוהבים את הניגון שאתה שר[ט]...**

הכלל, ענין הנגינה הוא דבר גדול מאד, ומביא את האדם קרוב לנבואה, וזה מה שהרועים עושים בעת שהם בשדה עם הבהמות, כדי שלא יפול שִׂכְלָם להיות כמו בהמה, הם מנגנים על חליל איזה ניגון ושיר, וכך מרימים את המוח... וכך עשו האבות הקדושים והשבטים הקדושים, שכולם היו רועי צאן, וכל זה כדי להרגיל את המוח שלהם בדביקות הקב"ה (כמובא בדברי הרמב"ן ורבינו בחיי).

נחזור לענייננו: אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף ודוד, הם "**שבעת הרועים**" של עם־ישראל, ואומר רבינו שצריכים למלאות את הידיים שיהיה לאדם אמונה על־ידי הארה משבעה רועים. ורבינו מביא שם בפירוש את הענין של "**שבעת ימי המילואים**", ומביא את הפסוק הכתוב אצל שבעת ימי המילואים (שמות כ, לה) "**שִׁבְעַת יָמִים תְּמַלֵּא יָדָם**" וגו'; והיוצא לנו מדברי רבינו לעובדא ולמעשה הוא, **ש"שבעת ימי המילואים" הם ימים שאפשר לתקן בהם**

ח. אגב, זו דוגמא נוספת להמובא לעיל בהערה ז' בעניין "**אמרי אנשי**", שבכל פרט בבריאה מונח אלקות, וגם בדיבורי אנשים.

ט. מוהרא"ש סיפר שפעם היה חזן באיזה מנין תפילה, וסלסל בקולו וכו', ובאמצע התפילה, בעודו עומד אצל העמוד - הוא מסתובב אל הקהל ומרמז בידו: '**נו, יפה?**'... זה בני־אדם שאין להם שכל...

את כל הימים של כל השנה! נמצא שעתה אנחנו **ביום חמישי**, שהוא היום הראשון מ"שבעת ימי המילואים", ואפשר לנו לתקן בו **את כל ימי חמישי של כל השנה!** ואיך? אומר רבינו: **התקרבות לצדיקים** - שאדם מנסה בכל דרך שהיא להתקרב לצדיקים, ולקבל את הלימוד שלהם; **לחפש ולבקש את הלימודים של רבינו!**

בל נשכח שהיום השמיני - **"וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי"** - של הימים המיוחדים הללו הוא **ראש־חודש ניסן**, שהוא **יום לידת רבינו הקדוש**, ובאותו יום היה **בריאת אדם הראשון** לפי שיטת רבי יהושע שבניסן נברא העולם. כשם שבחודש אלול, יום כ"ה אלול הוא התחלת הבריאה, והיום השישי של הבריאה הוא ראש־השנה - א' תשרי, כן בחודש אדר - יום כ"ה אדר הוא התחלת בריאת שמים וארץ - "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ", והיום השישי - ראש־חודש ניסן - הוא יום בריאת אדם הראשון, ובו נולד רבינו הקדוש, וחמישה ימים לפני זה מתחילה הבריאה - ביום כ"ה באדר, ויומיים לפני־כן מתחילים "ימי המילואים", וכשמגיעים לראש־חודש ניסן זה כבר **"היום השמיני"**, ובימים אלו צריכים לחפש ולבקש איך להתקרב לצדיקים, ואיך למצוא את הלימוד שלהם!

הצדיקים מלמדים אותנו "לימודי־חיים" בכל ענייני החיים שלנו - הן ברוחניות והן בגשמיות! הם מלמדים אותנו איך ללמוד תורה, איך להתפלל, איך להנהיג בית, איך לזכות לשלום־בית - הכל זה הלימודים של הצדיקים, שזה ענין ה**'שבעה רועים'** - שֶׁכָּל אחד מהצדיקים מלמד כפי העניין שלו - אברהם זה 'חסד', יצחק זה 'גבורה', יעקב זה 'תפארת', וכל העניינים האלו זה עניינים **'למעשה'** - שאדם יתקן את המידות שלו, וידע את התכלית - שיזכה להיות קשור ודבוק בהקב"ה, ויזכה להגיע **"ליום השמיני"** - שזה ענין של **'גילוי משער החמישים'** של הקדושה, כי 'יום השמיני' מרמז על "בינה" - שאדם כבר זכה לצאת למעלה מכל הגדרים, שזה סוד 'שבעה שבועות' ו'שבע ימים' של ספירת העומר - שאז מתקנים את כל המידות, ואחר כל זה מגיעים ליום החמישים - חג השבועות, שאז מקבלים את התורה, וזוכים להגיע למדרגה הכי עליונה...

זו מעלת ימים אלו של סוף חודש אדר, שאפשר לאדם לחזור בתשובה ולבקש על זה כל יום מהקב"ה, ואח"כ מגיעים לראש־חודש ניסן בעזרת ה', שעל זה מובא בדברי צדיקים, שבשנים־עשר הימים הראשונים של חודש ניסן - מראש־חודש עד י"ב ניסן (שבהם קוראים את פרשת הנשיאים בכל יום) - אפשר לאדם להתפלל ולפעול ישועות על כל שנים־עשר חודשי השנה הבאה!

דוגמא לשנה זו: **ראש־חודש ניסן** יהיה ביום חמישי הבא בעזרת ה', ואז מבקשים על **חודש ניסן** - שיהיה החודש ניסן מלא וגדוש עם תורה ומצוות קדושות, ונזכה לקיים את כל מצוות חג הפסח בשמחה גדולה. **יום ב' ניסן** יהיה ביום שישי הבא בעזרת ה', ואז מבקשים על **חודש אייר** -

ימי הספירה, פסח שני ול"ג בעומר. **יום ג' ניסן יחול בשב"ק הבאה** בעזרת ה', ואז מבקשים על **חודש סיון** - חג השבועות, וכן הלאה לכל החודשים, ואפשר לפעול אז דברים נפלאים! **אדם שיש לו שֵׂכֶל, בכל יום משנים־עשר ימים אלו, הוא מבקש מהקב"ה על החודש שכנגדו, וביום ר"ח הוא מבקש 'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תְּזַכֵּה אוֹתִי לְחַדֵּשׁ נִיסָן בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוּת וּבְתַכְלִית הַשִּׂמְחָה!' וכן כולם - כל יום ביומו!**

וההקדמה לזה היא עכשיו, בסוף חודש אדר, שאפשר לנו לתקן בחזרה את כל הימים של השנה שעברה, ואיך? אומר רבינו: ה"מילוי ידיים" הוא על־ידי הרועים הקדושים, שהם ממלאים את הידיים, בבחינת (דברים לג, ג) "כָּל קְדֹשָׁיו בְּיָדֶךָ"; שזה ענין של "שִׂבְעַת יָמִים יְמַלֵּא אֶת יֶדְכֶם" - 'מילוי ידיים' מרמז על תפילה ואמונה, וכמ"ש (שמות יז, יב) "וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה עַד בֹּא הַשָּׁמֶשׁ" - 'פְּרִיסָן בְּצִלּוֹ' (תרגום); **הצדיקים מלמדים לנו תמיד להיות "פְּרִיסָן בְּצִלּוֹ" - לפשוט את היד בתפילה להקב"ה!** וזה נקרא "מילוי ידיים" הכתוב על ימים אלו **"שִׁבְעַת יָמִים תְּמַלֵּא יָדָם"** - משה רבינו חינך את אהרן הכהן והבנים שלו שייכנסו עוד מעט לתוך עבודת ביהמ"ק עם **'ידיים מלאות'**[י]!

וזה עניינם של ימים אלו שאנחנו נמצאים בהם עכשיו, מהיום בלילה מתחילים **"שבעת ימי המילואים"**, שהם ימים מאד מסוגלים להכין את עצמנו לקראת ימי ניסן הקדושים ולתקן את כל מה שעברנו, **שאדם יזכה "להכיר את מקומו"!** וכמו שהתחלנו את השיחה: **שלא יהיה "הדיוט קופץ בראש"!** אדם צריך להיות "מכיר את מקומו", וְיֵשֵׁב 'בין תנור לכיריים' - כל אחד במקום שלו - ויתחנן ויבקש: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תְּמֻחַל לִי, אֲנִי יוֹדֵעַ אֵיךְ אֲנִי נִרְאֶה... הַלְוַאי שֶׁלֹּא יִתְגַּלֶּה מִי אֲנִי בֶּאֱמֶת'...**

השבוע, ביום **כ"א אדר**, היתה הילולא קדישא של **הרבי רבי אלימלך זכותו יגן עלינו**, והנה מלבד ספרו הקדוש **'נועם אלימלך'**[יא], **להקב"ה!** וזה נקרא "מילוי ידיים" הכתוב על ימים אלו **"שִׁבְעַת יָמִים תְּמַלֵּא יָדָם"** - משה רבינו חינך את אהרן הכהן והבנים שלו שייכנסו עוד מעט לתוך עבודת ביהמ"ק עם **'ידיים מלאות'**[י]!

וזה עניינם של ימים אלו שאנחנו נמצאים בהם עכשיו, מהיום בלילה מתחילים **"שבעת ימי המילואים"**, שהם ימים מאד מסוגלים להכין את עצמנו לקראת ימי ניסן הקדושים ולתקן את כל מה שעברנו, **שאדם יזכה "להכיר את מקומו"!** וכמו שהתחלנו את השיחה: **שלא יהיה "הדיוט קופץ בראש"!** אדם צריך להיות "מכיר את מקומו", וְיֵשֵׁב 'בין תנור לכיריים' - כל אחד במקום שלו - ויתחנן ויבקש: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תְּמֻחַל לִי, אֲנִי יוֹדֵעַ אֵיךְ אֲנִי נִרְאֶה... הַלְוַאי שֶׁלֹּא יִתְגַּלֶּה מִי אֲנִי בֶּאֱמֶת'...**

השבוע, ביום **כ"א אדר**, היתה הילולא קדישא של **הרבי רבי אלימלך זכותו יגן עלינו**, והנה מלבד ספרו הקדוש **'נועם אלימלך'**[יא],

---

י. גם בזה יש לנו דוגמא נוספת לעניין **"אמרי אנשי"** המוזכר לעיל (הערה ז' וח'), כי רגיל בפי אנשי העולם לברך על לֵידָה - שתהיה **"בְּיָדִים מְלֵאוֹת"**, ועפ"י דברינו זהו הלימוד שטמון בזה: **"בְּיָדִים מְלֵאוֹת"** סובב על אדם שזוכה לעסוק תמיד בתפילה, והוא יודע שאין שום עצה אחרת אלא רק תמיד לבקש מהקב"ה, ועל־כן יש לו **"יָדִים מְלֵאוֹת"** - כל הלידות אצלו הן בקדושה ובבריאות, כי הכל תלוי ב**'יָדִים מְלֵאוֹת'** - שאדם "ממלא את הידיים" שלו עם הרבה תפילה!

יא. ביומא דהילולא דיברנו מן המעלה הגדולה של **לימוד בספר 'נועם אלימלך'**. והדבר הראשון הוא - **שיהיה לכל אדם בביתו ספר 'נועם אלימלך'!** ואם מאיזו סיבה אין עדיין את הספר 'נועם אלימלך' בבית - **צריכים לראות שיהיה בבית ספר 'נועם אלימלך'!** וכשם שרבינו ז"ל רצה שספרו הקדוש יהיה בכל בית בישראל - כן מקובל מצדיקים שהספר 'נועם אלימלך' צריך להיות בתוך הבית.

אבל אם הספר יהיה סתם בבית, בלי שילמדו בו, ויעמוד ב'מדף' וישאב אבק - מה זה פועל?... רבינו אומר בשיחות הר"ן (סי' יח) **'שֶׁכְּשֶׁאֵין לוֹמְדִים הַתּוֹרָה אֵין מוֹעִילִים הַסְּפָרִים כְּלָל'**; ע"ש. אז הדבר הראשון - שיהיה 'נועם אלימלך' בבית, וכשזה בבית - **תעיין בו!** לכל הפחות בשבת קודש, או פעם בשבוע אחת בשבוע.

מנהגו של מוהרא"ש היה לסיים את 'נועם אלימלך' בכל שבת! מי שאכל פעם בליל שבת אצל מוהרא"ש ידע שכל

הרבי ר' אלימלך כתב **"צעטיל קטן"** [כלומר: 'פתק קטן'] ו**"הנהגת האדם"[יב]**, וב**"הנהגת האדם"** מובא (אות טו): **'יְדַמֶּה בְּעֵינָיו כְּאִלּוּ אָדָם עוֹמֵד לְנֶגְדּוֹ תָּמִיד, וְלֹא יָרֵף מִמֶּנּוּ הַשְׁגָּחָתוֹ בְּמַעֲשָׂיו תָּמִיד'** - כי הנה בוודאי עלינו להאמין שהקב"ה רואה את כל מעשינו תמיד, אבל לא כ"כ קל לאדם לצייר זאת לפניו, ולכן אומר הרבי ר' אלימלך זי"ע: **תדמה שהצדיק עומד על ידך - איך היית מתנהג?...**

הנהגה זו מובאת מרבינו לענין תאוות אכילה (חיי מוהר"ן, סי' תקטו): **'הִזָּהֵיר שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל בְּהִלְעָטָה, הַיְנוּ בִּמְהִירוּת כְּדֶרֶךְ גַּרְגָּרָן, כִּי זֶהוּ בְּחִינַת: "הַלְעִיטֵנִי נָא"** (בְּרֵאשִׁית כה, ל), **רַק לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ לֶאֱכֹל בְּמְתִינוּת בְּיִשּׁוּב הַדַּעַת וּבְדֶרֶךְ אֶרֶץ. כְּדֶרֶךְ שֶׁאוֹכְלִין בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ כְּשֶׁיּוֹשֵׁב אָדָם חָשׁוּב עַל הַשֻּׁלְחָן, כָּךְ יֹאכַל תָּמִיד אֲפִלּוּ כְּשֶׁאוֹכֵל לְבַדּוֹ'**; וזו דרך נפלאה להכניע ולשבור תאוות אכילה, כי הנה כשאדם הוא לבדו - הוא אוכל כמו רעבתן, "זוֹלֵל וְסוֹבֵא"... אבל אם יצייר לעצמו שהצדיק יושב עכשיו בשולחן - לא יאכל ככה... **ואכן הקב"ה בוודאי עומד שם ורואה כל מעשיו, אבל בשביל להרגיש זאת - צריכים בירור וזיכוך האמונה, וקל יותר לאדם לצייר שהנה פתאום הצדיק נכנס ומתיישב פה... ואז כבר היה מתנהג אחרת לגמרי...** - הוא היה יושב עם כובע וחליפה, ואוכל לאט ובדרך-ארץ, כי הוא מתבייש... ליד הצדיק הוא לא יאכל כבר כמו שאכל לפני זה... **אל תדאג, האוכל לא בורח, אתה לא צריך לאכול ככה...** אומר רבינו: **זה נקרא "לשבור תאוות אכילה"!**

אז הרבי ר' אלימלך אומר, שאדם צריך לדמות זאת תמיד, וממשיך ואומר שם: **'וְאִלּוּ הָיָה רוֹאֶה בּוֹ דָּבָר מְכֹעָר'** - אותו אדם שעומד תמיד עליו, אם היה רואה דבר לא טוב שעושה, **'הָיָה מִתְבַּיֵּשׁ וְנִמְאָס בְּעֵינָיו, וְהָיָה מַטְמִין אֶת עַצְמוֹ בְּאַמְתַּחַת עַכְבָּר מִגֹּדֶל הַבּוּשָׁה'** - מרוב בושה שיש לו מן האדם ההוא, הוא היה רק מחפש איפה לברוח, ואם היה רואה את החור של העכבר - היה נכנס אליו ודוחף עצמו בו מרוב בושה...

וזה אדם שהוא **'מכיר את מקומו'**, והוא לא **'הדיוט קופץ בראש'** - הוא לא מיד מגיע ואומר "אני פה"... **"אני פה"?! הלוואי שלא ידעו איך אתה נראה ומהם המעשים שלך...**

זו ההארה שהצדיקים מכניסים בנו - שאדם **'יכיר את מקומו'**, ויתחיל לעשות תשובה שלימה, יבקש מהקב"ה שימחל לו על הכל - **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי רוֹצֶה לְהִתְחַדֵּשׁ! אֲנִי הוֹלֵךְ עַל דֶּרֶךְ חֲדָשָׁה!'...**

הזמן הוא ישב עם 'נועם אלימלך' ועבר על התורות של פרשת השבוע. ואכן, מובא בדברי צדיקים שאין לאדם מוח להבין את דברי הרבי ר' אלימלך אלא רק בשבת, ולכן יש מעלה מיוחדת ללמוד 'נועם אלימלך' בשבת, **אבל לא מוכרחים לחכות עד שבת...** הרי יש ענין של **"שבת דכולי יומא"** - קדושת שבת כל השבוע... **ועל כן אשרי הזוכה ללמוד אפילו מעט בספר הקדוש 'נועם אלימלך'!**

יב. גם באלו החיבורים כדאי לאדם לחזור תמיד, והרבי ר' אלימלך ביקש שיגידו את זה בכל יום, **ובסידור של מוהרא"ש - "עת רצון" - ציווה מוהרא"ש להדפיס את שניהם בסוף הסידור: הן את 'צעטיל קטן' והן את 'הנהגת האדם'.**

שזה שייך ביותר כשמגיע **"פרשת החודש"**, שֶׁכֻּלָּהּ היא ענין של התחדשות, ובפסוק **אחד** כתוב **שלוש פעמים** ענין של **"התחדשות"**, בתחילת הפרשה שהתגלתה לעם ישראל ביציאתם מצרים (שמות יב, א-ב): "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר: **"הַחֹדֶשׁ"** הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ **"חֳדָשִׁים"** רִאשׁוֹן הוּא לָכֶם **"לְחָדְשֵׁי"** הַשָּׁנָה" - שלוש פעמים! ופירשו צדיקים: **בפרשת החודש עושים "חזקה" על התחדשות!**

ואת הלימוד של התחדשות קיבל מרבינו ז"ל, שהעיד ואמר על עצמו (חיי מוהר"ן, סי' רמז): **"חִדּוּשׁ כָּמוֹנִי עֲדַיִן לֹא הָיָה בָּעוֹלָם"**; ועל המאמר הזה יש הרבה פירושים, ואחד מן הפירושים הפשוטים הוא: **"חִדּוּשׁ" כָּמוֹנִי** היינו **"התחדשות" כמוני!** רבינו מלמד אותנו את מידת ההתחדשות - שאפשר לאדם **בכל עת ורגע** להתחדש, והוא חזק בדעתו: **"אני בריה חדשה! אל תבלבל אותי אל תשאל אותי איפה הייתי מה עשיתי - אני לא יודע כלום! אני מתחיל מעכשיו!"...**

אבל ההתחלה צריכה להיות עם רצינות... לא שאדם יחשוב שיעשה את כל השטויות והמעשים המגונים שלו, רחמנא ליצלן, ויגיד 'אני מתחיל מעכשיו'... **אל תעשה מזה משחק! תהיה רציני! תתחיל באמת - "אני רוצה להתחיל מעכשיו! אני זורק ומוחק את כל העבר שלי, ואני באמת מתחיל מעכשיו!"** - ואשרי אדם שעושה כך, והוא עושה **"חזקה"** על מידת ההתחדשות - שלוש פעמים, והוא משתמש עם מידה זו **לעצמו**, דהיינו שהוא באמת שהוא רוצה לחזור בתשובה, והנה הוא מתחיל לחשוב 'אבל איפה הייתי עד עכשיו'... הוא רוצה ללמוד תורה - 'אבל מה עשיתי עד עכשיו כ"כ הרבה שנים'... אדם חושב: 'את מי אני מטעה שאתחיל עכשיו מחדש?'... **אבל אתה לא מטעה אף אחד, אתה מתחיל היום! "הַיּוֹם אִם בְּקֹלוֹ תִּשְׁמָעוּ"! אתה מתחיל "עכשיו" ללמוד תורה!** ישנו כלל גדול: **'אֵין מֻקְדָּם וּמְאֻחָר בַּתּוֹרָה'**, מה הכוונה? **אף פעם לא מאוחר! מעכשיו אני מתחיל 'דף חדש'!**

וכן בעניין של תפילה, שאדם אומר: 'איפה הייתי עד עכשיו? בקושי הגעתי לבית הכנסת, וגם אם התפללתי - אולי התפללתי כמה שניות... הנחתי תפילין וברחתי'... אדם צריך לדעת תמיד "אני מתחיל מעכשיו ברצינות!"... **ובפרט בימים אלה שאפשר לתקן את כל השנה, אדם חזק בדעתו: "אני מתחיל בימים אלו - מהיום הזה - להתפלל ערבית, שחרית ומנחה בציבור, ואני מתפלל בסבלנות כפי יכולתי - כמו שצריכים להתפלל"...**

וכן לעניין התבודדות, שאדם יזכה לדבר להקב"ה כל יום! **רבינו ביקש מאיתנו בכל יום לפרש שיחתנו לפני הקב"ה - חוק ולא יעבור!** כמה? כמה שאתה יכול! אי אפשר לך שעה שלימה על השעון? לפחות כמה דקות! **מוהרא"ש היה תמיד אומר: "תתחיל עם חמש דקות!" - תדבר להקב"ה, תפרש את השיחה שלך, תגיד להקב"ה כל מה שעובר עליך, תגלה לפניו את כל הרצונות שלך - שאתה רוצה להיות איש כשר, שאתה רוצה להגיע לכל הקדושות, שאתה רוצה להרגיש טעם בארץ ישראל - כל מה שאתה רוצה**

תגיד את זה להקב"ה בתמימות ופשיטות! ואם יבוא הס"מ ויטעון: 'אבל איפה היית עד עכשיו? וכי נזכרת עכשיו?!'... **אדם צריך להיות חזק בדעתו - אני "לא הייתי" ו"לא נזכרתי" - עכשיו נולדתי!** אֲנִי "הַיּוֹם" יְלִדְתִּיךָ! **אני מתחיל מעכשיו!** זה ענין של התחדשות...

וכן הוא בכל דבר בעבודת ה' יתברך - אם זה ב'**שלום בית**' של אדם, שהמצב אצלו בבית 'על הפנים', ה' ישמור... הוא יודע איך נראה הבית שלו ומה קורה שם - כזאת מהפכה וכאלה מריבות... ואדם תוהה: מה עושים?! **התשובה היא: "מתחילים מחדש"! עכשיו "יום נישואין", אנחנו מתחילים עכשיו!**

אדם בא הביתה, והוא מביא משהו קטן '**לכבוד יום הנישואין**', ואשתו מיד אומרת: 'מה איתך?! שכחת שזה היה לפני חצי שנה כבר?'... והוא משיב בפשטות: **לא, לא! היום "יום נישואין"! אנחנו מתחילים עכשיו! עכשיו מתחילים "דף חדש"...**

אדם שמרגיל את עצמו בזה, וכך היא הגישה שלו - החיים שלו הם חיים אחרים לגמרי... **בכל יום הוא מתחדש! הוא קובע זאת בנפשו!**

כי העניין של התחדשות זה לא דבר "חד פעמי"; אדם אומר: 'רבינו מדבר מהתחדשות - אז אני מתחדש... והנה התחדשתי, אבל מחר אני שוב באותו מקום... ולא רק למחרת, אלא אפילו באותו יום - אחר שעה כבר חזרתי חזרה, ומה עושים עכשיו?'... **מתחדשים עוד הפעם! ב'שבחי־הר"ן' מובא, שהיו לרבינו ז"ל אלפי יריד ות ביום אחד!** העיקר להתחדש תמיד בכל עת ובכל רגע!

ר' יצחק ברייטער[יג] חיבר שיר נפלא - '**שיר ידידות**' [נוהגין לזמרו בהילולת רבינו ז"ל], ושם הוא אומר בזו הלשון: '**צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ קָדֵשׁ קָדָשִׁים, בְּכָל עֵת וָרֶגַע מְחַדֵּשׁ חֲדָשִׁים**'; מה מונח בזה? "**העניין של רבינו" - הציון של רבינו, הלימוד של רבינו, המתקרבים לרבינו, "בְּכָל עֵת וָרֶגַע מְחַדֵּשׁ חֲדָשִׁים" - זה לא ענין 'חד פעמי' שאדם מתחדש וזהו... זה "חידוש תמידי"! רבינו הוא , "בְּכָל עֵת וָרֶגַע מְחַדֵּשׁ חֲדָשִׁים", ואת זה רבינו מנסה להכניס בנו...**

וזהו הלימוד של **פרשת החודש**, שהיא הפרשה הרביעית מן הארבע פרשיות; קודם **פרשת שקלים** הזכרנו אז את השיחה הקדושה של הרה"ק רבי פינחס מקאריץ זי"ע: '**הָיִיתִי מְאֹד מְאֹד מִתְגַּעְגֵּעַ כְּבָר לְהַגִּיעַ לְהַד' פָּרָשִׁיּוֹת כְּדֵי לְהִתְרָאוֹת בְּיַחַד עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא**';

יג. הוא היה צדיק גדול מאנשי שלומינו שבמדינת פולניה, ושם הוא קירב המון נשמות לרבינו ז"ל, ונהרג על קידוש ה' במלחמה. **אומרים שאם לא מלחמת העולם השניה, הוא היה מקרב את כל פולניה לרבינו!** הוא היה גר בווארשא - בירת פולניה, והוא קירב המון אנשים לדעת רבינו ז"ל, ולהכל הוא זכה מחמת שהיא '**מתבודד**' גדול; **הוא היה 'מתבודד' גדול מאד!** והוא זה שתיקן את "**חדר ההתבודדות**" שיש בהרבה בתי כנסיות של רבינו - שיש כמה חדרים שאפשר לשבת ולהתבודד בהם בישוב הדעת.

כשהתקרבתי לרבינו ז"ל בבחרותי, הייתי קצת זמן בישיבת ברסלב בבני ברק, ושם היו כמה חדרים קטנים כאלה על גג הישיבה (לכל הפחות שלושה חדרים בוודאי), ובתוך כל חדר היה כיסא וסטנדר וחלון פתוח לכיוון השמים; זה היה מאד

ועתה אנו זוכים בשעה טובה ומוצלחת להגיע אל הפרשה הרביעית, שאז נשלם "הסט הקדוש" של ד' הפרשיות, ואז זוכים לגילוי הגדול של גילוי שכינה.

במעגל־השנה יש "שלושה רגלים" - פסח, שבועות וסוכות - שאז מתקיים (שמות לד, כג) **"יֵרָאֶה כָּל זְכוּרְךָ אֶת פְּנֵי הָאָדֹן ה'"** - עולים לביהמ"ק ומקבלים את פני השכינה; והנה לפי השיחה הקדושה של הרה"ק מקאריץ זי"ע, כן יש לנו **בד'** הפרשיות, שזה כנגד **ד'** אותיות שמו של הקב"ה, וכנגד **ד'** שמות **וד'** עולמות, ועתה אנו נמצאים כבר בפרשה הרביעית, שזה הסיום של ד' הפרשיות, אך כמבואר לעיל (הערה א'): **'סיום'** זה רק הכנה ל**'התחלה'**!

בספרים הקדושים, יש הַמּוֹנִים את ד' הפרשיות **מלמעלה למטה**, כלומר: פרשת שקלים זה הגבוה, ואח"כ פרשת זכור, ואח"כ פרשת פרה, והרביעית זו פרשת שקלים. וישנם שֶׁמּוֹנִים אותן **מלמטה למעלה** (כן מובא בדברי הרה"ק מברדיטשוב זי"ע ב'קדושת לוי') - פרשת שקלים היא למטה, ועולים ומגיעים עד פרשת החודש. אבל בדברים אלו אנו יודעים כלל גדול: **"אלו ואלו דברי אלקים חיים"**, וכל בחינה כלולה מכל הבחינות, בבחינת "בלי ראשית בלי תכלית" - ה'ראשית' כבר כולל את ה'אחרית', וה'אחרית' כולל את ה'ראשית'! וזה מובן מאד לפי האמור לעיל, שאצל עם ישראל ה'**סיום**' הוא רק הכנה ל'**התחלה**'...

אז פרשת החודש היא הסיום של ד' הפרשיות, אבל עם מה **"הסיום"**? עם **"התחדשות"**! אדם מתחדש! הוא מתחיל התחלה חדשה בכל העניינים, והוא מהפך את הכל! והוא **קונה בעצמו** את מידת ההתחדשות... כי למידת ההתחדשות צריכים לעשות **"קנין"** - לקנות את זה! וכמו שכתוב בפסוק: "הַחֹדֶשׁ הַזֶּה **לָכֶם**' רֹאשׁ חֳדָשִׁים" - תיקנו את ההתחדשות **"לָכֶם"!**

ידוע שבכל מקום שכתוב **'לָכֶם'** הכוונה שיהיה **לאדם בעצמו**, ואין אפשרות לצאת בשל האחר... וכמו למשל במצות נטילת ד' מינים שכתוב (ויקרא כג, מ) "וּלְקַחְתֶּם **'לָכֶם'** בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר" וגו' - ד' מינים צריך שיהיו של האדם בעצמו, ולא בהשאלה ממישהו אחר (אם קיבל במתנה - זה ענין אחר, ואכן זה נקרא **'לָכֶם'**); אותו דבר במידת ההתחדשות, צריך שזה יהיה **"לָכֶם"** - שיהיה קנוי אצל האדם **"בקנין גמור"!**

יפה... זה דבר נפלא מאד, שהנה אדם רוצה עכשיו לדבר קצת להקב"ה, אז היה יכול להיכנס לשם ולהתבודד להקב"ה... ומי שתיקן את זה היה רבי יצחק ברייטער, שהיה כאמור **'מתבודד'** גדול.

מסופר שבאחת מהפעמים שהוא נכנס ל"חדר ההתבודדות", והרי הוא היה יכול לשבת שם כמה שעות ולהתבודד... ופעם מישהו בא לחפש אותו, ואמרו לו שרבי יצחק נמצא עכשיו ב"חדר ההתבודדות", וברר האדם מתי הוא יצא, וענו לו שלא יודעים - זה יכול להיות בעוד רגע, ויכול להיות עוד הרבה זמן... והאדם הזה המתין וחיכה במשך **שלוש שעות!** וכשרבי יצחק יצא מן החדר - האדם הזה לא היה יכול להסתיר את התפעלותו על שישב והתבודד כ"כ הרבה זמן... ענה ואמר לו רבי יצחק: **'תאמין לי שעוד לא התחלתי בכלל לפרש את השיחה שלי לפני הקב"ה'...**

וזהו: "הַחֹדֶשׁ הַזֶּה **לָכֶם**" - זה צריך להיות "קנין גמור" אצלך! "רֹאשׁ חֳדָשִׁים" - הראש שלך, שזה המוח שלך, יהיה מוח חדש לגמרי תמיד! והוא תמיד מתחדש, שעל זה חוזר ואומר: "רִאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה" - תמיד תתחיל מחדש! זהו "רִאשׁוֹן הוּא לָכֶם **'לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה'**" - כל השנה כולה תחדש את עצמך! כל יום ויום! וכמילות השיר הנ"ל: "**בְּכָל עֵת וָרֵגַע מֵחָדָשׁ חֳדָשִׁים**" - התחלה חדשה בכל עת ורגע!

ואחר שדיברנו מ"**שבעת ימי המילואים**", ודיברנו מעניין **ראש חודש ניסן**, הבה ונקשר זאת לעניין פרשת השבוע הבנויה משתי פרשיות גדולות שהן עפ"י רוב מחוברות[יד]: '**וַיַּקְהֵל פְּקוּדֵי**'; ומה עניינן של שתי פרשיות אלו?

פרשת **ויקהל** עוסקת בעניין '**בנין המשכן**'; בפרשת **תרומה** היה את הציווי "**איך**" לבנות את המשכן - הקב"ה ציווה למשה ובצלאל את כל המידות ועניני הכלים וכו', ולא היה אז "**בנין**" רק "**ציווי**", ובפרשת 'ויקהל' מתחיל 'בנין המשכן', וכמו שכתוב (שמות לו, ב): "**וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל בְּצַלְאֵל וְאֶל אָהֳלִיאָב[טו] וְאֶל כָּל אִישׁ חֲכַם לֵב אֲשֶׁר נָתַן ה' חָכְמָה בִּלְבּוֹ כֹּל אֲשֶׁר נְשָׂאוֹ לִבּוֹ לְקָרְבָה אֶל הַמְּלָאכָה לַעֲשֹׂת אֹתָהּ**" - הם התעוררו מאד לנדב לעבודת המשכן! משה רבינו אמר להם לעזור למלאכת המשכן, וכל אחד הביא כפי עניינו - היו אנשים שהביאו כסף וזהב ונחושת, והיו אנשים שהביאו מעט ממה שהיה להם - קצת תכלת ו'תולעת שני'... והיו אנשים שלא היה מאומה, אך בכל זאת הם באו למשה רבינו: '**אנחנו רוצים, אבל ממש אין לנו**'... וכך בנו את המשכן! "כֹּל אֲשֶׁר נְשָׂאוֹ **לִבּוֹ**" - נדבה רוחו להשתתף, כלומר: היה לו רצון; **אצל הקב"ה כ"כ חשוב ויקר הרצון של האדם!**

רבינו אמר פעם (שיחות הר"ן, סימן נא): '**וְלַעֲבֹד ה', אֵינִי יוֹדֵעַ מִי הוּא שֶׁיּוּכַל לוֹמַר שֶׁיַּעֲבֹד אֶת ה', לְפִי גְּדֻלַּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ, מִי שֶׁיּוֹדֵעַ מְעַט מִגְּדֻלָּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵינִי יוֹדֵעַ אֵיךְ יָכוֹל לוֹמַר שֶׁיַּעֲבֹד אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְשׁוּם מַלְאָךְ וְשָׂרָף אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְפָּאֵר עַל זֹאת שֶׁיּוּכַל לַעֲבֹד אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. רַק הָעִקָּר הוּא הָרָצוֹן, לִהְיוֹת רְצוֹנוֹ חָזָק וְתַקִּיף תָּמִיד לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ**'; הקב"ה אוהב לראות את הרצון של האדם! שיש לאדם רצון קדוש - "**אני רוצה להיות איש כשר**", "**אני רוצה לעבוד את הקב"ה**", "**הרצון**" **אצל הקב"ה זה הכי חשוב!**

אחר כל ה'סדר' שעושים בליל פסח, וכל העבודות הקדושות של הלילה - 'קַדֵּשׁ', 'וּרְחַץ', 'כַּרְפַּס', 'יַחַץ' וכו' וכו', מה הדבר האחרון? '**נִרְצָה**' - אותיות '**הָרָצוֹן**', שאדם מבקש מהקב"ה: '**רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הִנֵּה עָשִׂינוּ מַה שֶּׁעָשִׂינוּ, נִסִּינוּ לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹוֹת בְּמַשְׁטוּת, אֲבָל הָעִקָּר הוּא הָרָצוֹן שֶׁלָּנוּ! אָנָּא, תְּקַבֵּל נָא**

יד. מלבד בשנה מעוברת, שיש שני חודשי אדר, ואז הן מחולקות, אך עפ"י רוב הן מחוברות יחדיו.

טו. שני צדיקים אלו היו משני שבטים - בצלאל משבט יהודה, ואהליאב משבט דן, כי מלאכת המשכן היתה '**מן הגדול שבשבטים ומן הקטן שבשבטים**' (רש"י שמות לה, לד).

אֶת הָרָצוֹן שֶׁלָּנוּ, שֶׁיִּהְיֶה מְרָצֶה לְפָנֶיךָ כָּל מַה שֶּׁאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים' - זה הכי חשוב!

וכך התחילו לבנות את המשכן, וכולם הביאו שפע - הן הגברים והן הנשים, עד כדי כך שאמרו: **די והותר! מספיק!** אבל זה מה שבנה את המשכן - הרצון של כל אחד ואחד, שכל אחד רצה: **'תיקח את שלי! תיקח את שלי!'...** ואח"כ ציווה משה רבינו לבוני המשכן שיפסיקו את העבודה, וכך יראו שהפסיקו לעבוד וממילא יבינו שאי אפשר להביא יותר... וכמו שכתוב: **"וַיְצַו מֹשֶׁה וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בַּמַּחֲנֶה לֵאמֹר אִישׁ וְאִשָּׁה אַל יַעֲשׂוּ עוֹד מְלָאכָה לִתְרוּמַת הַקֹּדֶשׁ"**, וממילא: **"וַיִּכָּלֵא הָעָם מֵהָבִיא"**. והכלל, שהתגלה פה הענין של **"הרצון"** - שזה כ"כ חשוב אצל הקב"ה! אפילו שאין לו לאדם בקושי פרוטה אחת, אבל יש לו רצון - **'אני רוצה חֵלֶק'!** וזה בכל דבר בעבודת ה' - שיהיה לאדם **'רצון'**!

וזו כל פרשת 'ויקהל' - בניית המשכן, כמו שכתוב **"וַיַּעַשׂ** לֶאֹת תְּכֵלֶת", **"וַיַּעַשׂ** יְרִיעֹת עִזִּים"; הפקודות שקיבלו בפרשת תרומה - עתה עשו אותן. ופרשת 'פקודי' עוסקת בענייני בגדי הכהונה - שעשו את כל הבגדים, ובזה מסיימים את **ספר שמות**, ולכן מכנים זאת: **'וַיַּקְהֵל פְּקוּדֵי - חֲזַק'**; והרמז שמונח בזה לענייננו: **'וַיַּקְהֵל'** לשון **'קהילה'**, כמו שהיה לנו עכשיו בימי פורים, שמובא בגמרא מסכת מגילה כמה פעמים על יום י"ג באדר - ערב פורים, תענית אסתר: **"זְמַן קְהִלָּה לַכֹּל"** [וכדכתיב במגילה (אסתר ט, ב): **"נִקְהֲלוּ** הַיְּהוּדִים בְּעָרֵיהֶם" וגו'] - מה הכוונה "זמן קהילה **'לַכֹּל'**"? להיקהל אצל הצדיק שנקרא **'כֹּל'**, שזה כל העניין של **"קהילה"**, למה יש לאדם 'קהילה'? כי הוא **נקהל** יחד עם כולם אצל הצדיק! זה נקרא **"קְהִלָּה לַכֹּל"** - **'כֹּל'** זה הצדיק; אדם וזכה להקהיל את עצמו אצל הצדיק, והוא מביא את כולם יחד אִתּוֹ!

שזה מה שכתוב בתחילת הפרשה: **"וַיַּקְהֵל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"** - משה רבינו הקהיל את כולם! ואיתא בספרים: **'עֲדַת'** אותיות **'דעת'**; משה רבינו הוא הדעת של עם ישראל, הוא מקהיל את כולם! ומה הכוונה **'מקהיל'**? וכי הוא סוחב אותם אחד-אחד?... אומר רש"י על המקום: **'שֶׁאֵינוֹ אוֹסֵף אֲנָשִׁים בְּיָדַיִם, אֶלָּא הֵן נֶאֱסָפִים עַל פִּי דִּבּוּרוֹ'** - שומעים את הדיבורים של הצדיק, שומעים את הדיבורים של משה רבינו, וכולם כבר רצים ומגיעים: 'הנה אני פה! בוודאי אני רוצה לשמוע!'... רק מוציאים כרוז - 'שלט' או 'מודעה', וכבר הוא רץ! הוא רוצה להיות שם!

זה נקרא **"וַיַּקְהֵל** מֹשֶׁה אֶת כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" - ענין של **'קהילה'**, בבחינת **"קְהִלָּה לַכֹּל"**; כי הוא יודע ששם הוא יקבל את החינוך וההדרכה; אדם אומר: 'אני כבר יודע'... **מה אתה יודע?! אתה לא יודע כלום! כל זמן שאתה חושב שאתה יודע - אתה מסכן גדול, כי זה הסימן שאתה באמת לא יודע כלום...** אדם שהוא יודע - הוא לא יודע כלום... הוא מבקש: 'תלמד אותי, אני רוצה לדעת! אני מכניע את עצמי!' - הוא לא "הדיוט קופץ בראש"... הוא "הדיוט שיושב מאחורה" ואומר: 'הלוואי שילמדו

אותי ויקרבו אותי'... הוא יושב במקומו מאחורה או באיזו פינה, והוא שומע את הדיבורים והוא לוקח את זה ברצינות ומכניס זאת בעצמו ומתחיל ללמוד וכו' - זה נקרא "**זְמַן קְהִלָּה לַכֹּל**", וזה ענין פרשת '**ויקהל**'.

ומהו '**פִּקּוּדֵי**'? אלו המצוות, וכמו שכתוב (תהלים יט, ט): "**פִּקּוּדֵי** ה' יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי לֵב" - כל המצוות נקראות "הפקודים של הקב"ה" - שפוקד עלינו לקיימן ולעשותן.

ועוד, '**פִּקּוּדֵי**' מרמז על ענין של (שמות ג, טז) "**פָּקֹד פָּקַדְתִּי אֶתְכֶם**"; ו'**פָּקַד**' אותיות '**דִּפֶּק**', כי הצדיקים מעוררים אותנו! הם מעוררים את הדופק שלנו - שדופק הלב שלנו יתחיל לדפוק להקב"ה, שיהיה לאדם רצון להתקרב להקב"ה! שזה ענין של "**פִּקּוּדֵי ה' יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי לֵב**".

וזהו '**וַיַּקְהֵל פִּקּוּדֵי**' - שמנסים **להקהיל** יחד עם כל **הפקודים** - כל המצוות של התורה, שאדם מנסה לקיים כל מה שהוא יכול; וזהו שמכריזים '**חֲזַק חֲזַק וְחִזַּק**' אחר שמסיימים פרשת פקודי בפסוק: "**כִּי עֲנַן ה' עַל הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם וְאֵשׁ תִּהְיֶה לַיְלָה בּוֹ לְעֵינֵי כָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַסְעֵיהֶם**" - '**חֲזַק חֲזַק וְחִזַּק וְנִתְחַזֵּק**'; לרמוז לאדם שה חזק חזק חזק ונתחזק שה'**וַיַּקְהֵל פִּקּוּדֵי**' יהיה אצל האדם '**חֲזַק**' - שהוא תמיד יחזק את הרצון שלו!

והיה מנהגו של מוהרא"ש ז"ל (ומובא בדברי צדיקים) לומר **ג' פעמים** "חֲזַק", שעולה בגימטריא '**מֹשֶׁה**' (חז"ק = 115, כפול שלוש = 345), שזה ענין ההתחזקות שאדם מקבל ע"י ההתקרבות לצדיקים, שהוא בכל פעם מחזק את עצמו עוד הפעם ועוד הפעם, וכשזוכה להיות מקושר לצדיקים - אזי יש לו '**חֶזֶק חֲזַק חֲזַק**' וממילא '**וְנִתְחַזֵּק**' - כך כולנו מתחזקים ביחד!

ואפשר לומר רמז נוסף בעניין הזה, שהנה כשמזכירים את פרשיות '**ויקהל פקודי**', ברוב המקומות כותבים זאת בקיצור: **ויק"פ**, ראשי תיבות **ויק**הל **פ**קודי; והוא אותיות '**וַיָּפֶק**', ואת המילה הזו אנו מוצאים שתי פעמים בספר משלי:

המקום הראשון הוא בפרק ח', פסוק ל"ה: "**כִּי מֹצְאִי מָצָא חַיִּים**" - הקב"ה אומר: מי שמוצא אותי, מוצא חיים, ומסיים הפסוק: "**וַיָּפֶק** רָצוֹן מֵה'"; ואיתא במפרשים: '**וַיָּפֶק**' לשון **הוצאה**, שהנה התקיים אצלך "מָצָא חַיִּים" - זכית להתחזק מאד בחיים טובים, וללמוד תורה - שזה "מֹצְאִי מָצָא חַיִּים", המרמז על תורה, תפילה וכל המצוות של חיים, ומה אתה זוכה? "**וַיָּפֶק** רָצוֹן מֵה'" - אתה **תוציא** רצון מהקב"ה! שזה מה שדיברנו לעיל ממעלת ה'**רצון**', שאדם עובד את הקב"ה, אבל אומר רבינו: אפילו למלאכים אי אפשר להתפאר שהם עובדי ה', ומה אנחנו נגיד?... אבל "וַיָּפֶק **רָצוֹן** מֵה'" - ה'**רצון**' של האדם! וכמו שהיה בנדבת המשכן - שעוררו את הרצון שלהם. וזהו הרמז באותיות **ויק"פ** - ראשי תיבות "ויקהל פקודי", שזה אותיות '**וַיָּפֶק**' הרמז לפסוק הזה.

המקום השני הוא בפרק י"ח, פסוק כ"ב:

"מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב וַיָּפֶק רָצוֹן מֵה'"[טז]; איזה לימוד נורא מונח בזה לעניין **'שלום בית'**! אומר הפסוק: **"מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב"** - אדם צריך לדעת, שכשהוא זוכה להתחתן זו מתנה מהקב"ה! כמה עובר על אדם עד שהוא זוכה למצוא את בת זוגו, ועד שהוא כבר זוכה להתחתן ולבנות בית, והוא כבר זכה לילדים ברוך ה', **אדם צריך תמיד להסתכל על זה בתור "מציאה" מהקב"ה, בתור מתנה טובה! ולא להפסיק מלהודות להקב"ה על זה! זו הסגולה הכי גדולה לשלום בית - שאדם תמיד נותן תודה להקב"ה על שזכה להתחתן!** כמה בלבולים עברו עליו, וכמה דברים שהוא לא 'חלם' עליהם, ותהה 'מה יהיה אִתִּי כבר', והנה הקב"ה מהפך עולמות ומסבב עם האדם שזוכה מתחתן, וזו 'עובדא' - "למעשה"! וזהו **"מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב"**.

יש פסוק אחר שכתוב בו (קהלת ז, כו) "וּמוֹצֵא אֲנִי מַר מִמָּוֶת אֶת הָאִשָּׁה", ומובא בגמרא (ברכות ח.) שהיו שואלים את החתן: **'מצא'** או **'מוצא'**? **'מצא'** זה הפסוק הנ"ל - **"מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב"**, ו**'מוצא'** זה הפסוק "וּמוֹצֵא אֲנִי מַר מִמָּוֶת אֶת הָאִשָּׁה", ה' ישמור... ומה באמת ההבדל ביניהם? כי בפסוק הזה כתוב "וּמוֹצֵא **'אֲנִי'**" - שאדם רק מחפש תמיד **'אני'**, **אני'**, וממילא גם היא מחפשת תמיד **'אני'**, **אני'**, ואז נהיה התנגשות, ומתקיים המשך הפסוק - "מַר מִמָּוֶת אֶת הָאִשָּׁה", רח"ל.

ואשרי הזוכה לקיים **"מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב"** - שהוא נותן תודה והודאה להקב"ה על שזכה להתחתן, והוא הכי שמח, הוא **'מָצָא טוֹב'** - הוא זוכה לתורה, לתפילה, לתשובה, שכל זה ענין של **'טוב'**.

ומהו סוף הפסוק? "**וַיָּפֶק** רָצוֹן מֵה'" - אדם זוכה להתחתן, והוא **'מצא טוב'** - הוא יודע חסד מהקב"ה והוא נותן תודה להקב"ה, אזי הוא זוכה שמתקיים בו: "**וַיָּפֶק** רָצוֹן מֵה'" - **'וַיָּפֶק'** לשון **הוצאה**, אומר רש"י: **'אָדָם שֶׁמָּצָא אִשָּׁה וּמָצָא טוֹב וַיָּפֶק רְצוֹנוֹ - אוֹתוֹ הָאִישׁ מוֹצִיא רָצוֹן מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא'**; היינו שאדם זוכה להתחתן, והוא שמח, והוא נותן תודה להקב"ה תמיד, ובבית - הוא תמיד עם סבר פנים יפות, הוא תמיד עם חיוך, הוא מחייה ומשמח! אזי האדם הזה הוא כמו סיום ה'סדר' של ליל פסח: **'נִרְצָה'** - הבית שלו מלא רצון ב"ה!

וזה החינוך הכי קדוש והכי טהור לילדים - שיהיה 'שלום בית'! אין צרחות, אין מריבות, אין מחלוקת! אדם רוצה חינוך לילדיו, והוא תמיד מחפש עצות לזה, אבל תתבונן: איך אתה מנהיג בית?!... כמו שאתה מתנהג בבית שלך עם אשתך - כך הילדים מתנהגים! הם רואים את הכל! ואכן רואים זאת בחוש: ילדים שיש להם בעיות - תסתכלו מי ההורים... זה פשוט! לא צריכים בשביל זה להיות 'פסיכולוג' או 'פרופסור' גדול... ילדים שיש להם בעיות, תסתכל מה קורה שם בבית...

וכמה נפלא לראות ילד שֶׁגָּדֵל בבית של

טז. כשכותבים 'שטר תנאים', מזכירים בתחילתו את הפסוק הזה - **"מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב וַיָּפֶק רָצוֹן מֵה'"**.

רוגע ושמחה, ומכבדים אחד את השני; ואכן ישנם לפעמים אילו חילוקי דעות, אבל **אינם בפני הילדים!** אם צריכים לדון על איזה ענין - יוצאים בחוץ, או נכנסים אל הרכב, ושם דנים על הכל - **אבל לא ליד הילדים! ילדים צריכים לדעת שאצלנו ב"ה יש רוגע ושלום בית! זה הכי חשוב!** זה העניין של "**וַיָּפֶק** רָצוֹן מֵה"" - זה הדבר הכי גדול!

וזהו הקשר לפרשיות השבוע, כי מילת '**וַיָּפֶק**' היא קיצור שמות הפרשיות 'ויקהל פקודי' - **ויק"פ חזק**, שיתקיים "**וַיָּפֶק רָצוֹן מֵה"...**

נסיים את השיחה בדבר מאד מענין: כבר אמרנו לעיל, שפרשיות 'ויקהל פקודי' זו חזרה על כל כלי המשכן ובגדי הכהונה[יז], וכמעט אין בהן שום הוספה חדשה מפרשיות תרומה ותצוה[יח], מלבד הוספה אחת שיש בסוף פרשת 'ויקהל'[יט], שכתוב: "**וַיַּעַשׂ אֶת הַכִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְאֶת כַּנּוֹ נְחֹשֶׁת**" - שזה אכן כבר כתוב בפרשת 'כי תשא', והוא היה הכלי האחרון מכל הכלים[כ] [ומוזכר רק אחר פרשת 'מחצית השקל'], והלימוד שיש בעניין הכיור, שממנו רחצו את הידיים והרגליים - הוא ג"כ לימוד לענין של '**שלום בית**', כי הכהנים שעוסקים ב'שלום בית', הם צריכים "**לרחוץ ידיהם ורגליהם**" מכל נגיעה של כסף והתעייפות מן עבודת הקודש! **הצדיק צריך להיות מוכן גם לזה - אם עולה כסף להשכין שלום בבתי ישראל, ואם זו טרחה - צריך ללכת לשם ולפה וכו', והוא רוחץ ידיו ורגליו - אין לו שום נגיעה עצמית!**

שזו היתה עבודתו הקדושה של אהרן הכהן, שהיו רואים אותו פתאום רץ עם בגדי הכהונה, לאן? הוא שמע שיש מריבה, וצריכים לעשות שלום, אז הוא לא מסתכל על כלום... כי בעניין עשיית '**שלום בית**' אסור שיהיה לאדם איזו נגיעה, ובפרט נגיעה של כסף... יש 'יועצים' שכשבאים אליהם ל'שלום בית' - מיד הוא אומר: 'אין בעיה, אבל יש מחיר'... והוא גובה כמה מאות שקלים לשעה. **מוהרא"ש היה תמיד אומר: אדם שקובע מחיר על זה - הכל הולך לפח... זה לא יועיל שום דבר!** למה? **כי הוא מעוניין שתבוא עוד הפעם ועוד הפעם, כי הרי זוהי פרנסתו...** אז יכול להיות שיש לו עצות, והוא למד את זה, והוא אכן ידבר איתך מה שצריך, **אבל הוא צריך שתבוא עוד הפעם כדי שיהיה לו פרנסה...** משא"כ אדם שהוא לא צריך את הכסף שלך - '**אני צריך שיהיה**

יז. הן שתי פרשיות מאד גדולות, ואכן ידוע על פרשת **נשא** - שהיא הפרשה הכי גדולה, כי יש בה קע"ו פסוקים (כמו המסכת הכי גדולה - בבא בתרא, שיש בה קע"ו דפים, והמזמור הכי גדול בתהלים - קי"ט, שיש בו שע"ו פסוקים), אבל זה בתור פרשה אחת בפני עצמה, אבל פרשיות 'ויקהל פקודי' יחדיו יש בהן הרבה יותר פסוקים; בפרשת 'ויקהל' יש קכ"ב פסוקים, ובפרשת 'פקודי' יש צ"ב פסוקים, יחדיו הם למעלה ממאתיים פסוקים.

יח. ולכן אין בה כמעט רש"י, וכמו שרש"י כותב שכבר פירש את הכל בפרשיות תרומה ותצוה.

יט. ומחמת כן עליה יש רש"י, כי זו הוספה שלא כתובה בפרשיות קודמות.

כ. ומדוע הוא האחרון? **כי זה הבסיס והיסוד!** וכפי שיבואר לקמן.

לך שלום בית! אני צריך לראות שתהיה הכי שמח, שהבית שלך יהיה גן עדן!'... ובשביל זה צריכים **'רחיצת ידיים ורגלים'**, כך היה מוהרא"ש מסביר את הענין של הכיור, שהידיים רחוצות מן הכסף, והרגליים לא מתעייפות, ואדם מוכן לטרוח ולבטל זמן וללכת בשביל עשיית 'שלום בית'.

והנה, את הכיור עשו מ'נחושת', אבל זו לא הנחושת שהביאו בשביל המשכן, וכמובא בדברי רש"י, שזה היה בדיוק בשביל אדני הנחושת של החצר, וכן היה מזבח הנחושת וכו', הרי שהשתמשו בכל הנחושת שהביאו, וא"כ ממה עשו את הכיור?

כתוב בפסוק: "וַיַּעַשׂ אֶת הַכִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְאֶת כַּנּוֹ נְחֹשֶׁת **בְּמַרְאֹת הַצֹּבְאֹת אֲשֶׁר צָבְאוּ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד**"; אומר רש"י דבר נפלא: **'בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הָיוּ בְּיָדָן מַרְאוֹת'** - כי עפ"י רוב לאשה יש **'מראה'** שעשויה מנחושת (היום עושים זאת בחכמה ע"י זכוכית, אבל בזמנם זה היה מנחושת מצוחצחת), וזה מה שיש לה... הרי 'מה שקנתה אשה - קנה בעלה', לאשה עפ"י רוב אין נכסים שלה בעצמה, והכל שייך לבעלה, א"כ מה אשה יכולה להתנדב למשכן? את ה**'מראה'** שלה... ואכן הן הביאו את המראות שלהן למשה רבנו וביקשו שיקח מהם את המראות כדי שיטלו חלק במשכן. **איזו מסירות נפש זה בשבילן!** שלא יהיה לאשה 'מראה'?... **"אנחנו רוצות חלק במשכן"!**

ממשיך רש"י: **'וְהָיָה מוֹאֵס מֹשֶׁה בָּהֶן'** - משה רבינו מאס בזה, זה מה שמביאין למשכן?!... אך אומר רש"י: **'אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא קַבֵּל, כִּי אֵלּוּ חֲבִיבִין עָלַי מִן הַכֹּל'** - התקיים אז "וְנַהֲפוֹךְ הוּא"... לפעמים אפילו הצדיק אומר: מה זה?!... אבל **'זה חביב עלי מן הכל'**! למה? **'שֶׁעַל יְדֵיהֶם הֶעֱמִידוּ הַנָּשִׁים צְבָאוֹת רַבּוֹת בְּמִצְרַיִם'**; ומזה עשו את הכיור, ומן הכיור הזה היו משקים אשה שנחשדה שלא היתה נאמנה ח"ו - 'פרשת סוטה', ובדיקתה היתה ע"י המים שלקחו מן הכיור דייקא, כי הוא נעשה מן ה"מַרְאֹת הַצֹּבְאֹת" של הצדקניות, וכך בודקים אותה, ואם היא אכן טהורה - זוכה לכל הברכות...

זו ההוספה היחידה שיש בפרשת השבוע, כי אכן כבר מובא ענין עשיית הכיור, אבל לא כתוב ממה זה היה עשוי 'למעשה', וכאן כתוב שזה היה מן ה"מַרְאֹת הַצֹּבְאֹת", ועל זה אומר רש"י את כל הנ"ל.

ושורש מילת **'צוֹבְאוֹת'** הוא **'צבא'**, ובלשון הקודש הוא לשון **רצון**[כא], וזהו "בְּמַרְאֹת **הַצֹּבְאֹת** אֲשֶׁר צָבְאוּ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד", ומהו "אֲשֶׁר צָבְאוּ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד"? על זה אומר התרגום דבר נפלא: "וַעֲבַד יָת כִּיּוֹרָא נְחָשָׁא וְיָת בְּסִיסֵהּ נְחָשָׁא בְּמָחְזַן נְשַׁיָא **דְאָתְיָן לְצַלָּאָה בְּתָרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא**" - הנשים שבאו להתפלל במשכן, שזה כל ענין **הרצון הקדוש** של הנשים, שזה היה כל רצונן - להקים בית נאמן, לחנך ילדים על טהרת הקדוש - שיהיו צדיקים וצדקניות, הן באו והתפללו על זה!

כא. 'צבי' הוא לשון **רצון**, כמו שאומרים "הַצְּבִי וְהַצָּדָק לְחַי הָעוֹלָמִים" - מה זה **'צבי'**? **רצון**! וכן כתיב על ארץ ישראל (יחזקאל כ, ו): "**צְבִי** הִיא לְכָל הָאֲרָצוֹת" - לשון 'רצון'.

רבינו מאד שיבח את התפילות של נשים!

וזה מה שאומר התרגום "וַעֲבַד יָת כִּיוֹרָא נְחָשָׁא וְיָת בְּסִיסֵהּ נְחָשָׁא בְּמֶחְזֵי נְשַׁיָא **דְאָתְיָן לְצַלָאָה בִּתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא**", שלכאורה יפלא, מה נכנס פה ענין הנשים שבאות להתפלל בשער המשכן? הלא עתה רק **בונים** את המשכן... אבל הכוונה היא שהן רצו חלק בזה! הן אמת שעדיין לא הקימו את המשכן, אבל זה היה הרצון שלהן - **'אנחנו רוצות חלק בזה! אנחנו רוצות שהבית הזה יהיה בנין של אמונה, בנין של קדושה! שהבית הזה יהיה משכן של השכינה הקדושה!'**... הנשים כבר התפללו "**בִּתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא**" - מחוץ למשכן, שבזה הן גילו את הרצון הקדוש שלהן! ועל זה הן זכו לכיור - שנבנה מן המראות שלהן, שזה ענין של רחיצת ידיים ורגלים - קדושה וטהרה, שזו העבודה הראשונה של הכהנים - בעת שנכנסים לעבודה, עליהם לקדש ידיהם ורגליהם מן הכיור; הכל היה ע"י הרצון הקדוש שלהן!

נמצא א"כ, שיש לנו כבר הבנה בקשר העניינים: **'ויקהל פקודי'** כותבים בקיצור **ויק"פ**, שזה מרומז בפסוק "מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב **וַיָּפֶק** רָצוֹן מֵה'" - **'וַיָּפֶק'** אותיות **ויק**הל **פק**ודי, וזו ההוספה היחידה והחידוש שכתוב בפרשת ויקהל שלא מובא בפרשיות תרומה ותצוה - מעלת הנשים, העניין של **"מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב"** - שאדם שומר מאד על שלום ביתו, הוא מכבד את אשתו, הוא עושה את הכל כדי שיהיה שלום אמיתי, והוא תמיד מחדש את זה - **וַיַּקְהֵל פְּקוּדֵי חֶזֶק'**, וכפי שאמרנו: **'חֶזֶק'** מרמז על לימודי הצדיקים, כי את הלימודים האלו אנחנו מקבלים מהצדיקים שהם מלמדים אותנו איך לבנות את זה, איך לשמוח, איך **'לקהל'** את כל ה**'פקודים'** - כל המצוות שלנו, ואיך שנזכה להיות בבחינת **'חזק'**, ובזה עושים סיום על **ספר שמות** - הספר של יציאת מצרים, ומיד מתחילים את **ספר ויקרא** - שזה ענין של טהרה, בבחינת **"יָבוֹאוּ טְהוֹרִים וְיַעַסְקוּ בְּטָהֳרוֹת"**, שזה כל ספר ויקרא.

הקב"ה יעזור לנו שנזכה בעזרת ה' יתברך לקרוא את פרשת **ויקהל פקודי** ופרשת **החודש**, ונזכה להתחדש לגמרי בעבודת ה'; בר"ח ניסן יהיה יום ההולדת של רבינו, ונזכה תמיד להתחדש! לא באופן 'זמני' או 'חד פעמי', אלא **"לעשות קנין למידת ההתחדשות"** בכל העניינים - תורה, תפילה, צדקה וחסד, שלום בית, ונזכה בעזרת ה' לקבל פני השכינה, ותתגלה השכינה הקדושה לכל העולם כולו, יבוא משיח צדקנו ויהיה הגאולה השלימה!

breslev.shely@gmail.com

שידור השיעור השבועי מתקיים מדי שבוע:

בני ברק
ביהמ"ד 'היכל הקודש' - ברסלב'
רח' יהודה נחשוני 32
ביום ב' בשעה 21:30

נתיבות
ביהמ"ד 'היכל הקודש' - ברסלב'
רח' הפלמ"ח 9
ביום ה' בשעה 21:00

בית אל
ישיבת תפארת בניהו
- היכל הקודש
ביום ה' בשעה 21:00